

**FLORA MEHATXATUA: OINARRI TEORIKOA, METODOAK,
KUDEAKETA-TRESNAK ETA EUSKAL HERRIKO EGUNGO EGOERA.**

Flora mehatxatuari dagokion legedia.

Iñaki Aizpuru

1.- Nazioarteko Hitzarmenak

1.1. BERNA

1.2. DBH

1.3. UICN

1.4. CITES

2.- Europako Legedia

2.1. Habitat Arteztaraua

3.- Estatuetakoko Legedia

3.1. Espainia

3.2. Frantzia

4.- Euskal Herriko Legedia

4.1. Euskal Herriko Komunitate Autonomoa

4.2. Nafarroa

1.- Nazioarteko Hitzarmenak

1.1. BERNAKO HITZARMENA

(Europako Kontseilua)

Europako basa bizitza eta natura ingurunearen artapenari dagokion hitzarmena, Berna, 1979/09/19

Bere helburua, Europako basa-bizitza eta natura ingurunearen artapena bermatzea da, Estatu arteko lankidetasunean.

Flora eta fauna basatiak puntako garrantzia duten ondare natural bat dira, babestu eta ondorengo belaunaldiei helarazi behar dena. Herrialdeko babes programez gain, sinatzaileen iritziz, Europa mailan lankidetzaren prozesu bat beharrezkoa da.

Bakoitzaren konpromezuak dira:

- flora eta fauna basatiak eta habitat naturalak artatzeko politika nazionalak ezarri;
- flora eta fauna basatien artapena, plangintza, bilakaera eta ingurumen politika nazionaletan integratzea;
- flora eta fauna basatiak eta habitat naturalen artapenak ren beharrari dagokion hezkuntza eta informazioaren hedapena bultzatzea fomentatzea la educación y la difusión de información sobre la necesidad de conservar las especies y sus hábitats.

Estatu kideak, I. Eranskinean dauden landare basatiak babesteko behar diren lege eta arau egokienak ezarriko dituzte. Hitzarmenak landare hauek hartzea, biltzea, moztea edo ateratzea debekatzen du.

I Eranskina

Androsace cylindrica DC.

Androsace cylindrica DC. subsp. *hirtella* (Dufour) Greuter & Burdet

Angelica heterocarpa J.Lloyd

Caropsis verticillatinundata (Thore) Rauschert

Helosciadium repens (Jacq.) W.D.J.Koch

Omphalodes littoralis Lehm.

Soldanella villosa Darracq ex Labarrère

Spiranthes aestivalis (Poir.) Rich.

Trichomanes speciosum Willd.

1.2. DIBERTSITATE BIOLOGIKOAREN HITZARMENA DBH

1992-n, Brasilgo Río de Janeiron, Ingurumena eta Garapenari buruzko Nazio Batuen Batzarra egin zen, "Lurraren Goi-gailurra" bezala ezagutzen dena.

Batzar honetan ingurumenerako garrantzi handia duten eta juridikoki lotesleak diren bi akordio sinatu ziren: Aldaketa Klimatikoari buruzko Nazio Batuen Esparru-Hitzarmena (UNFCCC, ingelesezko sigletan) eta Dibertsitate Biologikoaren Hitzarmena (DBH), azken hau biodibertsitatearen zainketa eta erabilera egokiari buruzko mundu mailako lehen akordioa hain zuzen. DBH 190 herrik berretsi dute egun.

DBH-k hiru helburu nagusi ditu:

- Biodibertsitatea zaintzea.
- dibertsitate biologikoak dituen osagaien erabiltze iraunkorra eta
- baliabide genetikoak erabiltzean sortzen diren onuretan partehartze egokia eta berdina hedatzea.

Hitzarmen honen berrikuntza handienetako bat biodibertsitateaz onartzen duen ikuspegi integrala da, ezagutzen diren hiru dimentsioetan definitzen baitu: geneak, espezieak eta ekosistemak. DBH-rentzat dibertsitate biologikoa edozein motatako izaki bizidunen aldakortasuna, besteak beste, lurreko eta itsasoko edo ur gezetako ekosistemak eta osatzen dituzten multzoketa ekologikoak; espezie bakoitzaren barruan, espezien artean eta ekosistemetan ematen diren biodibertsitateak hartuko lituzke kontutan.

3. Art. Abiaturua

Estatuek, Nazio Batuen oinarriak eta nazioarteko legeak jarraiki, beraien baliabideak erabiltzeko eskubide guztiak dituzte, bakoitzak onartzen duen ingurumen politikarekin; aldi berean, ekimen horiek beste Estatuetakoko ingurumena ez kaltetzearen ardura ere beregain dute.

8. Art. In-situ Kontserbazioa

Sinatzaile bakoitzak ahalik eta egokien egin beharko ditu:

(a) Aldakortasun biologikoa artatzeko behar diren gune babestuen sistema bat eratu eta neurri bereziak hartu bertan;

(b) Aldakortasun biologikoa artatzeko behar diren gune babestuak aukeratu, egokitu eta kudeatzeko behar diren artezpideak bilakatu;

(c) Aldakortasun biologikoa artatzeko garrantzizkoak diren baliabide biologikoak arautu edo kudeatu, nahiz gune babestuetan nahiz hauetatik kanpo, beraien artapena eta erabilera egokia zihurtatzearen;

(d) Ekosistema, habitat naturalak eta espezieen populazio bideragarriak dauden lekuetan babesa izan dezaten ahalegindu;

(e) Babestutako naturaguneen inguruetan ingurumenarekiko egokia izango den bilakaera bultzatu, etorkizunean lurralde hauek ere babestu daitezkeela aurreikusiz;

(f) Degradatutako ekosistemak berreskuratu eta birgaitu eta mehatxatutako espezieen berreskuraketa bultzatu, horretarako planak edo kudeaketarako beste tresnak bilakatu;

(g) Bioteknologiak genetikoki eraldatutako organismo biziak sortu ditzaketen arazoak kontrolatzeko eta arautzeko behar diren neurriak hartu;

(h) Aurrezaindu sarrera, kontrolatu edo erauzi ekosistemak, habitatak edo espezieak arriskuak jar ditzaketen kanpoko espezieen hedakuntza;

(k) Mehatxaturiko espezie edo populazioak babesteko behar den legedia eta/edo beste neurri batzuk bilakatu edo mantendu;

9. Art. Ex-situ Kontserbazioa

Sinatzaile bakoitzak ahalik eta egokien eta, batez ere, in-situ hartutako neurriak osatzeko, egin beharko ditu:

(a) Aldakortasun biologikoaren osagaiak ex-situ kontserbatzeko behar diren neurriak hartu, osagaien jatorrizko lurraldean ahal bada;

(b) Landare animalia eta mikroorganismoen ex-situ kontserbaziorako eta ikerketarako behar diren bitartekoak jarri eta mantendu, baliabide genetikoaren jatorrizko lurraldean ahal bada;

(c) Mehatxatutako espezieak berreskuratzeko eta birgaitzeko eta baldintza egokietan beraien habitat naturaletan birsartzeko behar diren neurriak hartu;

(d) Ex-situ kontserbaziorako asmoz, habitat naturaletatik ateratzen diren baliabide biologikoen bildumak arautu; eta

(e) Bilakatzen dauden herrialdeei ex-situ kontserbaziorako behar duten laguntza eskaini

1.3. IUCN - NATURA ARTATZEKO NAZIOARTEKO BATASUNA

Espezie mehatxatuen zerrenda gorria

Zehazki legedia ez bada ere, espezie mehatxatuen inbentario osoena izateaz gain, espezie bat galtzeko dagoen arriskua neurtzeko ezarri duen

irizpide multzoa, Mundu osoan erabili daiteke eta mehatxu maila neurtzeko patroi eta gida bilakatu da, bai mehatxu mailari dagokionean bai maila hori neurtzeko ezartzen dituen irizpideei dagokionean.

Mundu mailarako ezartzen dituen kategoriak dira:

IRAUNGIA

Azken alea hil dela dudarik geratzen ez denean, taxoi bat iraungia dago.

BASATI EGOERAN IRAUNGIA

Laborean, itxian hazita edo oinarrizko banaketatik kanpo bertakotuta bakarrik bizi denean.

GALTZEKO ARRISKU LARRIAN

Denbora gutxian basati egoeran iraungitzeko arrisku larrian dagoenean, horretarako definitu diran irizpideak erabiliz.

GALTZEKO ARRISKUAN

Arrisku larrian ez egon arren, epe ertainera basati egoeran iraungitzeko arrisku handian dagoenean.

ZAURGARRIA

Arrisku larrian edo arriskuan ez egonatik, epe ertainera basati egoeran iraungitzeko arrisku handian dagoenean.

DATU GUTXIEGIKIN

Banaketa edo populazioen egoerari buruz dagoen informazioa galtzeko arriskua ebaluatzeko nahiko fina ez denean. Ez da beraz mehatxu kategoriatik bat baizik eta mehatxuari buruzko zalantza adierazpen bat, datu gehiago lortzen ez de bitartean.

Hauetaz gain, eskualdeka ebaluatzeko ere gidalerroak zabaldu ditu, kontutan hartuz artapen politika administrazioen mugen barruan egiten dela, hemendik ESKUALDE MAILAN IRAUNGIA bezalako kategoriaren sorrera.

1.4. CITES

Fauna eta Flora Espezie Mehatxatuen Nazioarteko Merkataritzarekiko dagokiona

Washington-en sinatua 1973ko martxoaren 3an
Aldatua Bonn-en, 1979ko ekainaren 22an

Oinarrizko Printzipioak

Lehendabiziko zerrendan merkataritzak kaltetzen dituen edo kaltetu ditzaken iraungitzeko arriskuan dauden espezie guztiak zerrendatzen ditu. Espezie hauen aleen merkataritza debekatzen du edo, kasu batzuetan arau zorrotzak jartzen ditu herri batetik kanporatzeko.

Bigarren zerrendan, iraungitzeko arriskuan ez egon arren, merkataritzak mehatxuan jarri daitezkeen taxoiak jasotzen ditu. Hauen merkataritza zehatz arautzen da, arriskuan jarri ez daitezkeen eta inguruabar berezietan bakarrik onartu daiteke, beraien biziraupenarekin bateragarria ez den erabilera ekiditeko.

Hirugarrena, herri bakoitzak bere mugen barruan arautzea erabakitzen dituenarena da, beraien ustiapena debekatu edo murrizteko, helburu hori betetzeko beste herrien elkarlana zihurtatuz.

Sinatzaileek zerrenda hauetan dauden espezieen aleen merkataritza ez dute onartuko, CITES hitzarmenak ezartzen dituen baldintzak betetzen ez badira.

Anacamptys pyramidalis
Cephalanthera longifolia
Epipactis muelleri
Epipactis palustris
Gymnadenia conopsea
Listera cordata
Listera ovata
Neottia nidus-avis
Nigritella gabasiana
Ophrys apifera
Ophrys scolopax
Orchis laxiflora
Orchis mascula
Orchis militaris
Platanthera bifolia
Pseudorchis albida
Serapias lingua
Serapias vomeracea
Spiranthes spiralis

2.- Europako Legedia

92/43/CEE ARTEZTARUA KONTSEILUKOA, 1992ko maiatzaren 21ekoa, habitat naturalen eta fauna eta flora basatien artapenari dagokiona

Biodibertsitatea bermatzeko lanabesa izatea da bere helburua, Europako habitat naturalak eta fauna eta flora basatiak artatuz.

Arteztarau hau oinarri hartzen diren neurrien helburua, Europako interesa duten habitat naturalak eta fauna eta flora basatiak, artapen egoera egokian mantentzea edo egoera hori berrekuratzea izan behar dute helburu.

Horretarako, Artapenerako Eremu Bereziak sortzen ditu, denen artean NATURA 2000 sarea osatuz.

Interes Europarreko Espezieak hiru zerrendatan biltzen ditu, artapen mailaren arabera eta lehen zerrendan lehentasuna dutenak bereizten ditu; Euskal Herrikoak hauek lirarteke:

II- ERANSKINA: Europarako Interesa duten animali eta landare espezieen zerrenda, beraien artapenerako Artapen Gune Bereziak izendatzera behartzen dutenak

* *Angelica heterocarpa* Lloyd

Apium repens (Jacq.) Lag.

Culcita macrocarpa C. Presl

Luronium natans (L.) Raf.

Marsilea quadrifolia L.

Narcissus asturiensis (Jordan) Pugsley

Narcissus pseudonarcissus L. subsp. *nobilis* (Haw.) A. Fernandes

* *Omphalodes littoralis* Lehm.

Soldanella villosa Darracq.

Thorella verticillatinundata (Thore) Briq.

Trichomanes speciosum Willd.

Woodwardia radicans (L.) Sm.

IV-ERANSKINA: Europarako Interesa duten animali eta landare espezieen zerrenda, zaintze zorrotzaren beharrean daudenak

Lindernia procumbens (Krocker) Philcox

Narcissus triandrus L.

Spiranthes aestivalis (Poiret) L. C. M. Richard

V-ERANSKINA: Europarako Interesa duten animali eta landare espezieen zerrenda, naturan eman daitekeen bilketa eta ustiapenerako arautuak izan dizatekeenak

Arnica montana L.

Galanthus nivalis L.

Gentiana lutea L.
Lycopodium spp.
Narcissus bulbocodium L.
Ruscus aculeatus L.
Sphagnum L. spp. (salbu *Sphagnum pylaisii* Brid.)

3.- Estatuetakoko Legedia

3.1. Espainia

- **ERRET DEKRETUA, 439/1990, MARTXOAREN 30EKOA, ESPEZIE MEHATXATUEN KATALOGO NAZIONALA ARAUTZEN DUENA.**

4/1989, Natura Artatzeko Legean oinarritzen da eta kategoria hauek ezartzen ditu

Iraungitze Arriskuan eta Interes Berzikoak, lehenengo kategoriak zerrendatzen ditu eta, hauen artean:

Thymus loscosii
Armeria euscadiensis

- **ESPAINIAKO LANDARE BASKULAR MEHATXATUEN ATLASA ETA LIBURU GORRIA**

IUCN-ren irizpide eta kategorietan oinarrituz, landare baskularrak dituzten mehatxuak neurtzeko eta babes behar dutenak adierazteko saio bat da.

Botanikari talde zabal batek hartzen du parte eta lehen argitalpena 2000. urteakoa da, non Estatu mailan 1.414 landare tratatzen diren, bakoitzari dagokion kategoria ezarriz.

Bigarren fasea indarrean dago orain eta taxoi hauek kontuan hartzen ditu Euskal Herrian daudenen artean:

Aconitum variegatum subsp. *pyrenaicum*
Alyssum loiseleurii
Apium graveolens subsp. *butronensis*
Armeria cantabrica
Astragalus baionensis
Carpinus betulus

Carex hostiana
Carex strigosa
Culcita macrocarpa
Eleocharis austriaca
Epipactis phyllanthes
Epipogium aphyllum
Erodium manescavii
Galium arenarium
Iberis carnosa subsp. *nafarroana*
Lathyrus vivanii
Nepeta beltranii
Silene uniflora subsp. *thorei*
Hieracium ramondii
Potentilla fruticosa
Ranunculus lingua
Rhynchospora fusca
Scirpus pungens
Sorbus hybrida
Taraxacum vinosum

3.1. Frantzia

- 1982KO URTARRILAREN 20KO AGINDUA, FRANTZIAKO LURRALDE OSOAN BABESTUTAKO LANDARE ESPEZIEEN ZERRENDARI DAGOKIONA

1. **Art.** Lehendabiziko eranskinean zerrendatuta eta mehatxupean dauden landare espezieak ez desagertzearen eta dagozkien biotopoak artatu daitezzen, lurralde osoan debekatuta geratzen da ale basatiak suntsitzea, erasotzea, saltzea edo erostea eta erabiltzea osorik edo zatika, horretarako landatzen direneko soroetan ezik.

Dena den, debeku hauek ez dira aintzat hartuko landa inguruan ohizkoak diren erabileretarako eta landatzen diren sailetan.

Pteridofitoak

Cystopteris diaphana (Bory) Blasdel
Cystopteris montana Desv.
Diplazium alpinum (L.) Holub
Dryopteris aemula O. Kuntze.
Hymenophyllum tunbridgense Sm.
Isoetes boryana Durieu
Lycopodiella inundata (L.) C. Börner.
Marsilea quadrifolia L.
Ophioglossum azoricum C. Presl.
Pilularia globulifera L.

Stenogramma pozoi Iwatsuki.
Trichomanes speciosum Willd.
Woodwardia radicans Sm.

Angiospermoak

Adonis pyrenaica DC.
Alyssum arenarium Loisel.
Anagallis crassifolia Thore.
Androsace cylindrica
Androsace pyrenaica
Angelica heterocarpa
Apium repens
Armeria maritima micella (Miller) Willd.
Armeria pubinervis Boiss.
Asperula occidentalis Rouy.
Astragalus bayonnensis Loisel.
Bartsia spicata Ramond.
Buglossoides gastonii (Bentham) I.M. Johnston
Centaureum chloodes (Brot.) Sampaio
Cochlearia aestuaria (Lloyd) Heywood
Daboecia cantabrica (Hudson) C. Koch
Daucus gadeceau Rouy et Camus
Dianthus gallicus Pers.
Drosera intermedia Hayne
Drosera rotundifolia L.
Elatine brochonii Clavaud
Erica lusitanica Rudolphi
Erodium manescavii Cosson
Evax carpetana Lange
Geranium cinereum Cav.
Geranium endressii Gay.
Hibiscus palustris L.
Hieracium eriophorum Saint-Amans
Leucanthemum crassifolium (Lange) Willk.
Limonium humile Miller.
Linaria thymifolia (Wahl) DC.
Lindernia procumbens (Krocker) Philcox
Lithodora prostrata (Loisel.) Griseb.
Littorella uniflora (L.) Ascherson
Oenanthe foucaudi Tesson
Omphalodes littoralis Cynoglosse des dunes
Pimpinella siifolia Leresche
Prunus lusitanica L.
Ranunculus lingua L.
Ranunculus ophioglossifolius Vill.
Senecio bayonnensis Boiss.
Senecio macrochaetus Willk.
Soldanella villosa Grande Soldanelle
Thorella verticillatinundata Thorella, Faux-Cresson de Thore
Thymelaea ruizii Loscos ex Casav.
Carex pseudobrizoides Clavaud.

Gagea lutea (L.) Ker-Gawler
Luronium natans Flûteau nageant
Orchis coriophora L.
Spiranthes aestivalis L.C.M. Richard.

- 2002KO MARTXOAREN 8KO AGINDUA, LANDARE ESPEZIE BABESTUEN ZERREDA NAZIONALA AKITANIAKO LURRALDERAKO OSATZEN DUENA

Algak eta briofitoak ere jasotzen ditu *Enteromorpha hendayensis* edo *Sphagnum* generoko espezie anitz. Euskal Herriko landare baskularrak dira:

Pteridofitoak

Anogramma leptophylla
Asplenium marinum
Asplenium billotii
Dryopteris submontana
Lycopodium clavatum
Ophioglossum lusitanicum

Angiospermoak

Agrostis capillaris subsp. *castellana*
Agrostis trunquatula subsp. *commista*
Allium roseum
Alopecurus aequalis
Asparagus officinalis subsp. *commista*
Carex depauperata
Colchicum autumnale
Epipactis palustris
Gladiolus italicus
Goodyera repens
Helictotrichon cantabricum
Juncus squarrosus
Najas marina
Najas minor
Narthecium ossifragum
Neotinea maculata
Pancratium maritimum
Romulea bulbocodium
Ruppia maritima
Scirpus sylvaticus
Serapias cordigera
Streptopus amplexifolius
Triglochin palustris
Zanichellia palustris

Zostera marina
Adenocarpus complicatus
Aetheorhiza bulbosa
Arnica montana
Callitriche brutia
Campanula hispanica
Campanula speciosa
Carlina corymbosa
Circaea alpina
Cirsium carniolicum subsp. *rufescens*
Cirsium glabrum
Dianthus geminiflorus
Doronicum pardalianches
Elatine triandra
Euphorbia portlandica
Genista florida
Globularia gracilis
Honckenya peploides
Hottonia palustris
Hypericum linariifolium
Hypericum montanum
Iberis bernardiana
Iberis carnosa
Lactuca perennis
Leucanthemum maximum
Lotus angustissimus
Medicago marina
Oenanthe aquatica
Oenanthe silaifolia
Orobanche laserpitii-sileris
Osyris alba
Otanthus maritimus
Pallenis spinosa
Ranunculus auricomus
Ranunculus baudotii
Scorzonera laciniata
Senecio lividus
Silene conica
Stemmacantha centaurioides
Teucrium scordium
Thalictrum flavum
Tozzia alpina
Trapa natans
Utricularia australis
Valeriana officinalis subsp. *hispidula*

4.- Euskal Herriko Legedia

4.1.- Euskal Herriko Komunitate Autonomoa

Ekainaren 30eko 16/1994 Legean, Euskal Herriko Natura Babestekoan oinarritzen da flora mehatxatua eta bere babesa.. Honek, IV. Idazpuruan, basa landaredi eta faunako espezieak gordetzea bermatzeko behar diren neurriak ezartzen ditu, galtzeko arriskuan dauden espezieei arreta berezia eskainita. Hori dela eta, Arriskuan dauden Espezieen Euskadiko Zerrenda sortzen du, Eusko Jaurlaritzaren mendean.

48. atalak espezie mehatxatuei dagokio:

Fauna eta Landaredian Arriskuan dauden Espezieen Euskadiko Zerrendan jasoko dira babes-neurri bereziak behar dituzten espezie, subespezie edo populazioak. Eta ondorio horietarako, honako kategoria hauetakoren bat dutela sailkatu egon beharko dute:

- a) **“Galtzeko arriskuan daudenak”**. Oraingo egoeraren faktore eragileek jarraituz gero, iraupen nekeza dutenei mugatuta.
- b) **“Kalteberak”**. Berei edo beren habitat-ei eragiten dieten aurkako faktoreak berehala zuzenduak ez badira, aurreko kategoriakoak bihurtzeko arriskua dutenentzat.
- c) **“Bakanak”**. Neurri txikiko populazioa duten espezie edo subespezieak izango dira kategoria honetan, eremu geografiko murriztuetan edo lurralde zabaletan sakabanaturik egonik, gaur egun “galtzeko arriskuan” ez dauden edo “kalteberak” ez direnak.
- d) **“Interes berezikoak”**. Aurreko kategorietan ez badaude ere, duten balio zientifiko, ekologiko edo kulturalagatik edota bere apartekotasunagatik arreta berezia zor zaienak har ditzakeena.

eta **50. atalean**:

1.- Fauna edo landarediko populazioen espezie edo subespezie bat Arriskuan dauden Espezieen Euskadiko Zerrendan sartzeak, honako orotariko **debekuak** izango ditu:

b) Landareei dagokienez, suntsitu, atalen bat moztu, osorik moztu edo errotik atera eta habitat-aren suntsipenera daraman baimenik gabeko edozein ekintza burutzea.

c) Animalia zein landareei dagokionez, “galtzeko arriskuan” edo “kaltebera” zerrendatuta badaude, bizirik edo hilda eduki, naturalizatu, garraiatu, saldu, erakutsi, inportatu edo esportatzea, eta baita propagulo edo landare-atal eta hazien, polen eta esporen bilketa ere, araudiak ezarritako kasuetan salbu.

Ondorioz, bi Agindu dira flora mehatxatuari buruz daudenak:

AGINDUA, 1998KO UZTAILAREN 10EKOA, INDUSTRI, NEKAZARITZA ETA ARRANTZA SAILBURUARENA, BASA ETA ITSAS FAUNA ETA LANDAREDIAN ARRISKUAN DAUDEN ESPEZIEEN EUSKADIKO ZERRENDAN EUSKAL HERRIKO FLORA BASKULARREKO 130 TAXON ETA 6 POPULAZIO SARTZEN DITUENA.

Basa eta Itsas Fauna eta Landaredian Arriskuan dauden Espezieen Euskadiko Zerrenda arautu zen uztailaren 9ko 167/1996 Dekretuaren bitartez. Bada, dekretu horretan ezarritako prozeduraren arabera, eta Naturzaintza - Euskal Herriko Natura Babesteko Aholku Kontseiluak txostena egin

ondoren, aipaturiko zerrenda horretan Euskal Herriko flora baskularreko 130 taxon eta 6 populazio sartzea onartu da.

Beraz, hau

XEDATU DUT:

Atal bakarra.– Basa eta Itsas Fauna eta Landaredian Arriskuan dauden Espezieen Euskadiko Zerrendan Euskal Herriko flora baskularreko zenbait taxon eta populazio sartu dira. Taxon eta populazio horiek agindu honen eranskinetako zerrendakoak dira.

ERANSKINA / ANEXO

1.– Galtzeko arriskuan dauden kategorian sailkatutako espezie, azpiespezie eta populazioak

Antennaria dioica (L.) Gaertner.
Diphasiastrum alpinum (L.) J. Holub.
Genista legionensis (Pau) Laínz.
Pentaglottis sempervirens (L.) L.H. Bailey.
Ranunculus amplexicaulis L.

2.– Kalteberen kategorian sailkatutako espezie, azpiespezie eta populazioak

Alyssum loiseleurii P. Fourn.
Apium inundatum (L.) Reichenb. fil.
Cardamine heptaphylla (Vill.) O.E. Schulz.
Carex hostiana DC.
Culcita macrocarpa C. Presl.
Dactylorhiza markusii (Tinéo) Baumann & Kuenkele.
Drosera longifolia L.
Epilobium angustifolium L.
Frankenia pulverulenta L. subsp. pulverulenta.
Galium arenarium Loisel.
Genista florida L. subsp. polygaliphylla (Brot.) Coutinho.
Geum rivale L.
Halimium lasianthum (Lam.) Spach subsp. alyssoides Greuter.
Hugueninia tanacetifolia (L.) Reichenb. subsp. suffruticosa (Coste & Soulié) P.W. Wall.
Lathyrus tournefortii (Lapeyr.) A.W. Hill.
Limonium humile Mill.
Medicago marina L.
Orchis italica Poiret.
Primula farinosa L. subsp. farinosa.
Pyrola minor L.
Senecio carpetanus Boiss. & Reuter.
Thelypteris palustris Schott.
Thymelaea coridifolia (Lam.) Endl.
Zostera noltii Hornem.

3.– Bakanen kategorian sailkatutako espezie, azpiespezie eta populazioak

Aconitum anthora L.
Aconitum variegatum L. subsp. pyrenaicum Vivant.
Arenaria erinacea Boiss.
Arenaria vitoriana P.M. Uribe-Echebarría & J.A. Alejandre.
Armeria euscadiensis Donadille & Vivant.
Arnica montana L.
Asperula hirta Ramond.
Aster alpinus L.

Aster willkommii Schultz Bip.
Bartsia alpina L.
Berberis vulgaris L.
Botrychium lunaria (L.) Swartz.
Carpinus betulus L.
Carlina acaulis L. subsp. *simplex* (Waldst. & Kit.) Nyman.
Centaurea lagascana Graells.
Cicerbita plumieri (L.) Kirschleger.
Cirsium heterophyllum (L.) Hill.
Cistus crispus L.
Cochlearia aragonensis Coste & Soulié.
Coeloglossum viride (L.) Hartman.
Crepis pyrenaica (L.) W. Greuter.
Daphne cneorum L.
Drosera intermedia Hayne.
Dryopteris carthusiana (Vill.) H.P. Fuchs.
Dryopteris submontana (Fraser-Jenkins & Jermy) Fraser-Jenkins.
Ephedra nebrodensis Guss. subsp. *nebrodensis*.
Epipactis palustris (L.) Crantz.
Erinacea anthyllis Link.
Erodium daucoides Boiss.
Erodium glandulosum (Cav.) Willd.
Fraxinus ornus L.
Galium boreale L.
Galium pyrenaicum Gouan.
Genista eliasennenii Uribe-Echebarría & Urrutia.
Genista micrantha Gómez Ortega.
Gentiana ciliata L. subsp. *ciliata*.
Gentiana lutea L. subsp. *lutea*.
Geranium cinereum Cav.
Gypsophila repens L.
Hymenophyllum tunbrigense (L.) Sm.
Iris latifolia (Miller) Voss.
Juncus acutus L. (Lagunillo, Kaizedo Beheko populazioak)
Lavatera arborea L.
Littorella uniflora (L.) Ascherson.
Lomelosia graminifolia (L.) Greuter & Burdet.
Luzula nutans (Vill.) Duval-Jouve.
Lycopodium clavatum L.
Menyanthes trifoliata L.
Narcissus triandrus L. subsp. *triandrus*.
Nepeta tuberosa L. subsp. *reticulata* (Desf.) Maire.
Nigritella gabasiana Teppner & Klein.
Olea europaea L. subsp. *oleaster* (Hoffmanns. & Link) Negodi.
Ononis fruticosa L (Goiuriko populazioak)
Osmunda regalis L. (Sobrongo mehakako populazioak)
Pedicularis foliosa L.
Pedicularis tuberosa L.
Petrocoptis lagascae (Willk.) Willk.
Petrocoptis pyrenaica (J.P. Bergeret) Walpers.
Potentilla fruticosa L. subsp. *floribunda* (Pursh) Elkington.
Prunus lusitanica L.
Pulsatilla alpina (L.) Delarbre subsp. *cantabrica* Laínz.
Ranunculus aconitifolius L.
Ranunculus auricomus L.
Saxifraga clusii Gouan.
Saxifraga conifera Cosson & Durieu.

Saxifraga longifolia Lapeyr.
Saxifraga losae Sennen.
Scorzonera aristata Ramond ex DC.
Sempervivum vicentei Pau.
Silene ciliata Pourret.
Soldanella villosa Darracq ex Labarrère.
Sorbus hybrida L.
Sorbus latifolia (Lam.) Pers.
Spiranthes aestivalis (Poiret) L.C.M. Richard.
Tofieldia calyculata (L.) Wahlenb.
Tozzia alpina L.
Triglochin palustris L.
Trollius europaeus L.
Utricularia australis R.Br.
Viola biflora L.
Viola bubanii Timb.-Lagr.

4.– Interes berezikoan kategorian sailkatutako espezie, azpiespezie eta populazioak

Allium victorialis L.
Antirrhinum braun-blanquetii Rothm.
Armeria arenaria (Pers.) Schultes subsp. *burgalensis* (Bernis) Uribe-Echebarría.
Armeria cantabrica Willk. subsp. *vasconica* (Sennen) Uribe-Echebarría.
Armeria pubinervis Boiss.
Buxus sempervirens L. (Arralde-Gorbeiako eta Narbaxako populazioak)
Himantoglossum hircinum (L.) Sprengel subsp. *hircinum*.
Huperzia selago (L.) Bernh. ex Schrank & C.F.P. Mart *Ilex aquifolium* L.
Narcissus asturiensis (Jordan) Pugsley.
Narcissus bulbocodium L.
Narcissus pseudonarcissus L. gr. *nobilis*-*varduliensis*.
Ophioglossum vulgatum L.
Paris quadrifolia L.
Pinguicula lusitanica L.
Pinus halepensis Miller.
Quercus coccifera L. (Udalatx mendiko populazioa)
Quercus robur L. (Sobrongo mehakako, Urizaharreko eta Bernedoko populazioak)
Bernedo y Desfiladero de Sobrón.
Quercus suber L.
Satureja montana L. subsp. *montana*.
Sideritis ovata Cav.
Taxus baccata L.
Thymus loscosii Willk.
Trichomanes speciosum Willd.
Veratrum album L.
Woodwardia radicans (L.) Sm.

AGINDUA, 2003KO MAIATZAREN 20KOA, LURRALDE ANTOLAMENDU ETA INGURUMEN SAILBURUARENA; HONEN BIDEZ, BASA ETA ITSAS FAUNA ETA LANDAREDIAN **ARRISKUAN DAUDEN ESPEZIEN EUSKADIKO ZERRENDA** ALDATZEN DA.

Landaredia

Baskularra

1.– Espezie berrien sartzea

1.1.– Lehenago zerrendatutako espezie, subespezie eta populazioak, orain galzorian lez izendatuak

Matricaria maritima L. subsp. *maritima*
Eriophorum vaginatum L.

1.2.– Kaltebera lez izendatutako espezie, subespezie eta populazioak

Apium graveolens L. subsp. *butronensis*
Limonium ovalifolium (Poiret) O. Kuntze
Salicornia obscura P.W. Ball & Tutin
Salicornia ramosissima J. Woods.
Suaeda maritima (L.) Dumort
Suaeda albescens Lazaro Ibiza
Chamaespyce peplis (L.) Prokh.
Festuca rubra L. subsp. *arenaria* (Osbeck) Aresch.
Festuca vasconensis (Markgr.– Dann.) Auquier & Kergueloen
Honckenya peploides
Koeleria albescens DC.
Ononis natrix L. subsp. *ramosissima* (Desf.) Batt.

4.2.- NAFARROAKO FORU KOMUNITATEA

94/1997 FORU DEKRETUA, APIRILAREN 7KOA, NAFARROAKO FLORA MEHATXATUAREN KATALOGOA SORTU ETA KATALOGATZEN DEN BASA FLORA KONTSERBATZEKO NEURRIAK EMATEN DITUENA.

NAFARROAKO ALDIZKARI OFIZIALA 47 ZENBAKIA - DATA 18/04/1997

Natura kontserbatzeko xedez, Europa, Espainia eta, gure kasuan, Nafarroako botere politikoetatik egun datozkigun ildo politiko nagusiak basa fauna eta floraren natur baliabideak eta, zehazki, natur habitatak babestu, errekuperatu eta hobetzeko irizpideetan oinarritzen dira.

Natur habitatak eta basa fauna eta flora kontserbatzeari buruz, Kontseiluak 1992ko maiatzaren 21ean eman zuen 92/43/EEE Zuzentarauaren helburua biodibertsitatea bermatzea da, Europako Batasuneko kide diren estatuetakoko lurraldeetako natur habitatak eta basa fauna eta flora kontserbatuz.

Estatuko barne zuzenbideari erreparatuta, naturguneak eta Basa Fauna eta Flora Kontserbatzeari buruzko martxoaren 27ko 4/1989 Legearen bidez ezarri zen natur baliabideak egoki babestu eta erabiltzeko oinarrizko markoa. IV. Tituluan basa flora kontserbatzeari buruzko xedapenak biltzen dira, laburbilduz, irizpide hauetan oinarritzen direnak:

a) Administrazio Publikoek behar diren neurriak hartuko dituzte basa floraren espezieen kontserbazioa bermatzeko, espezie autoktonoak bereziki.

b) Floraren habitatak bereziki zaintzea eta, halakorik behar bada, horiek babesteko araubide berariazkoak zehaztea.

c) Natur ondarearen aniztasun genetikoari eta, horren barruan, landare dibertsitateari eusteko jarduketa publikoaren beharra.

d) Espezie mehatxatuak katalogatzea eta mehatxu mailaren arabera sailkatzea. Komunitate autonomoek beren katalogo espezifikoak egin ahalko dituzte.

Nafarroako Foru Komunitateak ez du, gaur egun, aipatu oinarrizko irizpideak Nafarroan garatzeko arauteria berariazkorik. Gabezia hori nabarmenagoa da, kontuan hartzen badugu gure Komunitatea kontraste ekologikoz beteriko lurraldea dela, landareen bioaniztasun aberatsekoa (baskularrak baino ez harturik, 2.650 inguru taxon ebaluatuak), Bidasoa aldeko 20 metroko altuera duten lurretatik Hiru Erregeen Mahaiko 2.439 metroko lurren artean banatua, hala nola mendialdean, pirinioaldean, Erriberan, Atlantiko-Europa Zentralaren aldeko kantauriko mendietan edo eremu mediterraneo-kontinentaletakoetan.

Basa floraren aberastasun hori ikusita, botere publikoak, Nafarroako Gobernua hain zuzen ere, behartuta daude araubide juridiko zehatzago bat finkatzera, gure lurraldean mehatxatuta dagoen basa flora bereziena babestu eta kontserbatzeko asmoz.

Horretarako, Naturguneak eta Basa Fauna eta Flora Kontserbatzeari buruzko martxoaren 27ko 4/1989 Legea garatu nahirik, basa flora kontserbatzeko neurri batzuk hartu dira. Neurri horiek mailaz maila hartuko dira, lehenbizi babes handiena behar duen flora baskularrari dagozkionak eta aurreragoko utziko dira Nafarroako basa floraren beste espezie batzuek behar dituzten jarduketei dagozkien arauak.

Hortaz, hasiera bateko neurri horiek honakoak dira:

a) Gure Komunitatearentzat bakarrik izanen den Flora Mehatxatuaren Katalogoa egitea, ditugun arazoei egokitua. Bertan sartuko dira babes bereziena behar duten espezieak, martxoaren 27ko 4/1989 Legearen sailkapena harturik. Hasiera batean, berehalako babes estatutua behar duten basa flora baskularreko espezieak katalogatuko dira eta aurrerago egingen da "interes berezia" duten espezieen katalogazioa.

Orain proposatu den katalogazioa egin aitzin, 389 taxon aztertu dira, Nafarroan ageri diren entitate sistematikoetatik aukeratuak, dela horien berezitasunagatik (banaketa biogeografikoa, zabalkunde ekologikoa, populazioaren kopurua) dela kontserbaziori begira eragin negatiboa dakarren arrisku mailagatik. Landare horietatik bat ere ez dago galzorian; 16 "habitata aldatzearen ondorioz kaltetuak direnak" kategorian sailkatu dira eta 37 "ahulak" kategorian.

b) Habitatak "in situ" kontserbatzeko eta katalogatzen diren basa florako populazioak "ex situ" kontserbatzeko proposamenak egitea.

c) Flora babestuen habitatak dituzten lursailtako jabeekin hitzarmenak sinatzeko ahalmena aitortzea Administrazioari, horien babesa bermatu eta flora kontserbatzeko jarduketak aurrera eraman ahal izateko.

Horrenbestez, Ingurugiro, Lurraldearen Antolamendu eta Etxebizitza kontseilariak proposaturik eta Nafarroako Gobernuak mila bederatziehun eta laurogeita hamazazpiko apirilaren zazpian egindako bilkuran hartutako erabakiarekin bat etorritik,

DEKRETATU DUT:

I. KAPITULUA

Nafarroako Flora Mehatxatuaren Katalogoa

1. artikulua.

Nafarroako Flora Mehatxatuaren Katalogoa sortu da. Bertan sartuko dira babesteko neurri bereziak behar dituzten basa floraren espezie, azpiespezie eta populazioak, Nafarroan agertzen direnak hain zuzen.

2. artikulua.

Flora Mehatxatuaren Katalogo horretan, gutxienez, honako datu hauek azaldu beharko dira, katalogatzen den espezie, azpiespezie edo populazio bakoitzeko:

a) Izendapen zientifikoa.

b) Zein kategoriatan katalogatu den.

c) Populazio bakoitzaren ezaugarri nabarmenenak: banaketa naturalaren esparrua, populazioen kopuru zenbatetsia eta horien ezaugarriak eta, behar izanez gero, erantsi nahi diren intereseko gainerako datuak.

3. artikulua.

1. Katalogoan sartzen diren espezie, azpiespezie eta populazioak kategoria hauen arabera sailkatu beharko dira:

a) **Galzorian** daudenak; hots, egoera horretan izatea eragin duten kausazko faktoreak aldatu ezean, nekez iraunen duten espezieak.

b) **Habitata aldatzearen ondorioz kaltetuak** direnak; hots, habitata bereziki mehatxatua, atzerabidean nabarmen, habitata banatua edo oso mugatua duten espezieak.

c) **Ahulak**; espeziearen aurkako faktoreak zuzendu ezean, epe laburrean aurreko kategoriaren batean sartzeko arriskua duten espezieak.

d) **Interes berezikoak**; aurrekoetan sailkatu gabe egonik, espeziearen balio zientifikoa, ekologikoa, kulturala edo haien berezitasuna dela-eta, arreta berezia merezi duten espezieak.

4. artikulua.

Basa florako espezieak Katalogoan sartzera edo kategoria batetik bestera igarotea, Ingurugiro, Lurraldearen Antolamendu eta Etxebizitza kontseilariaren Foru Aginduaren bidez eginen da, Nafarroako Ingurugiroko Kontseiluaren txostena ikusirik. Agindu hori Nafarroako ALDIZKARI OFIZIALEAN argitaratu beharko da.

5. artikulua.

horrelakorik egitea egoki juzkatzen bada.

E) Espezie horiei Naturguneak eta Basa Fauna eta Flora Kontserbatzeari buruzko martxoaren 27ko 4/1989 Legean ezarritako arau-hauste eta administrazio zehapenen araubidea aplikatuko zaie.

Arau-hausteak zehazteko eta horiei dagozkien zehapenak ezartzeko administrazio prozedura basa fauna eta haren habitatak babestu eta kudeatzeari buruzko martxoaren 5eko 2/1993 Foru Legearen 98. artikuluan ezarritako berbera izanen da. Zehapen espedienteak ireki eta ebaztea Ingurugiro, Lurraldearen Antolamendu eta Etxebizitza kontseilariaren esku dago.

F) Arlo horretako arau-hausteren bat egiten bada, landare horiek dekomisatuko dira eta, ahal bada, ikerketa, hezkuntza edo kultur zentroi emanen zaizkie.

2. Espezie, azpiespezie edo populazioen bat "interes berezikoak" izeneko kategorian sartzearekin batera, Foru Dekretu honen 4. artikuluan aipatu Foru Aginduan zehazten diren ondorioak aplikatuko dira. 1. Espezie edo populazio bat "galzorian", "habitata aldatzearen ondorioz kaltetuak" edo "ahulak" izeneko kategorietan sartzeaz batean, honako araubide juridiko hau aplikatuko zaio:

A) Espeziea nahita hondatu, atalen bat kendu, ebaki edo errotik ateratzea debekatuko da eta, halaber, haren banaketa naturalaren eremuan haziak, polena edo esporak biltzea, Ingurugiro, Lurraldearen Antolamendu eta Etxebizitza Departamentuaren alde zehar administrazio baimena izan gabe.

B) Espezieak zein haren hedakari edo hondakinak gorde, naturalizatu, garraiatu, saldu, saltzeko asmoz erakutsi, trukatu, merkaturatu, aleak inportatu edo esportatzea debekatuko da, Ingurugiro, Lurraldearen Antolamendu eta Etxebizitza Departamentuaren alde zehar administrazio baimena izan gabe.

C) Artikulu honetako A) eta B) letretan aipatzen diren debekuak basa landareen ziklo biologikoaren fase guztiei aplikatuko zaizkie.

D) Goiko A) eta B) letretan aipatzen diren administrazio baimenak eskatzeko, interesatuak eskaeraren helburuak adierazten dituen idazki arrazoitua aurkeztu beharko du. Ingurugiro, Lurraldearen Antolamendu eta Etxebizitza Departamentuak hiru hilabeteko epea izanen du eskaera ebazteko. Epe horretan ebazpen berariazkorik eman ezean, eskaera ezetsi dela ulertu beharko da. Baimena ematekotan, kasuan kasurako baldintza partikular batzuk ezarri ahalko dira, ongi arrazoituak, basa flora babesteko

6. artikulua. 1. Flora Mehatxatuaren Katalogoa Nafarroako Gobernuak Natura Zaintzeko Zerbitzuak kudeatu eta gaurkotuko du. Erregistro publikoa izanen da eta, hortaz, jende guztiak aztertu ahalko du, ingurugiro arloko informazioa erabiltzeko eskubideari buruzko abenduaren 12ko 38/1992 Legeari jarraikiz.

2. Foru Dekretu honen indarraldia mugagabekoa bada ere, Ingurugiro, Lurraldearen Antolamendu eta Etxebizitza Departamentuak aldian aldiko berrikuspenak eginen ditu, populazioen bilakaera ikusita, espezieak Katalogoaren kategorietan berregokitzeko.

II. KAPITULUA

Katalogaturiko basa flora kontserbatzeko neurriak

7. artikulua. Ingurugiro, Lurraldearen Antolamendu eta Etxebizitza Departamentuak beharrezko diren proposamenak egin eta neurriak hartuko ditu, katalogatzen den basa floraren habitatak "in situ" eta populazio horiek "ex situ" kontserbatu, erabili eta kudeatzearen.

8. artikulua. Ingurugiro, Lurraldearen Antolamendu eta Etxebizitza kontseilariak ahalmena izanen du hitzarmenak sinatzeko basa flora babestuko espezieak dituzten lursailtako jabe edo horien eskubide errealean titularrekin, habitat horiek mantentzeko asmoz eta flora kontserbatzeko jarduketak sustatzeko asmoz.

XEDAPEN GEHIGARRIAK

Lehena.- "Habitata aldatzearen ondorioz kaltetuak" diren espezieen kategorian sartuko dira Foru Dekretu honen I. Eraskinean aipatzen diren basa flora baskularreko espezie eta azpiespezieak.

Bigarrena.- "Ahulak" kategorian sartuko dira Foru Dekretu honen II. Eraskinean aipatzen diren basa fauna baskularreko espezie eta azpiespezieak.

AZKEN XEDAPENAK

Lehena.- Ingurugiro, Lurraldearen Antolamendu eta Etxebizitza kontseilariari baimena ematen zaio Foru Dekretu hau garatu eta aplikatzeko.

Bigarrena.- Foru Dekretu honetan xedatutakoaren aurka egiten duten maila bereko edo baxuagoko xedapenak indarrrik gabe utzi dira.

Hirugarrena.- Foru Dekretu honek Nafarroako ALDIZKARI OFIZIALEAN argitara eman eta biharamunean hartuko du indarra.

Iruñean, mila bederatzehun eta laurogeita hamazazpiko apirilaren zazpian.- Nafarroako Gobernuak lehendakaria, Miguel Sanz Sesma.- Ingurugiro, Lurraldearen Antolamendu eta Etxebizitza kontseilaria, Yolanda Barcina Angulo.

I. ERASKINA

"Habitata aldatzearen ondorioz kaltetuak direnak" kategorian katalogaturiko basa florako espezie eta azpiespezieak

- 1.1. *Aconitum variegatum* ssp. *pyrenaicum*.
- 1.2. *Arctostaphylos alpinus*.
- 1.3. *Arenaria vitoriana*.
- 1.4. *Carex caudata*.
- 1.5. *Cochlearia aragonensis* subsp. *navarrana*.
- 1.6. *Drosera intermedia*.
- 1.7. *Erodium daucoides*.
- 1.8. *Hymenophyllum tunbrigense*.

- 1.9. *Lathyrus vivanii*.
- 1.10. *Microcnemum coralloides* subsp.*coralloides*.
- 1.11. *Orchis papilionacea*.
- 1.12. *Pinguicula lusitanica*.
- 1.13. *Scabiosa graminifolia* ssp.*arizagae*.
- 1.14. *Soldanella villosa*.
- 1.15. *Stegnogramma pozoi*.
- 1.16. *Vandenboschia speciosa*.

II. ERASKINA

"Ahulak" (Zaurgarriak) kategorian katalogaturiko basa florako espezie eta azpiespezieak

- 2.1. *Adonis pyrenaica*.
- 2.2. *Agrostis truncatula* subsp.*commista*.
- 2.3. *Astragalus clusii*.
- 2.4. *Avenula gonzaloi*.
- 2.5. *Baldellia ranunculoides*.
- 2.6. *Buglossoides gastonii*.
- 2.7. *Carex hordeistichos*.
- 2.8. *Centaurea lagascana*.
- 2.9. *Circaea alpina*.
- 2.10. *Cochlearia aragonensis* subsp.*aragonensis*.
- 2.11. *Cochlearia glastifolia*.
- 2.12. *Cystopteris diaphana*.
- 2.13. *Dactylorhiza majalis*.
- 2.14. *Draba hispanica*.
- 2.15. *Eleocharis austriaca*.
- 2.16. *Equisetum variegatum*.
- 2.17. *Frankenia laevis* subsp.*laevis*.
- 2.18. *Genista florida* subsp.*polygaliphylla*.
- 2.19. *Globularia gracilis*.
- 2.20. *Hydrocotyle vulgaris*.
- 2.21. *Hypericum caprifolium*.
- 2.22. *Illecebrum verticillatum*.
- 2.23. *Leucanthemum maximum*.
- 2.24. *Medicago secundiflora*.
- 2.25. *Minuartia cerastiifolia*.
- 2.26. *Narcissus poeticus*.
- 2.27. *Petasites paradoxus*.
- 2.28. *Prunus lusitanica*.
- 2.29. *Pulsatilla alpina* subsp.*font-queri*.
- 2.30. *Saxifraga clusii*.
- 2.31. *Senecio auricula*.
- 2.32. *Sideritis spinulosa*.
- 2.33. *Stipa iberica* subsp.*iberica*.
- 2.34. *Swertia perennis*.
- 2.35. *Thymus loscosii*.
- 2.36. *Valeriana longiflora*.
- 2.37. *Ziziphora aragonensis*